

Rammer og føringer for kommunenes budsjettarbeid

-
Kvalitet og ressurser i barnehage og skole

- **Hvorfor vi skal interessere oss for kommunalt budsjettarbeid og kommuneøkonomien**
- Lovregulering og finansiering av kommunene, barnehagene og skolene
- Hvordan påvirke prioriteringene lokalt

Hvorfor jobbe på lokalt plan?

- *Desentralisering av ansvar, ulike prioriteringer og økonomiske forskjeller på kommunalt nivå truer både likeverdighet og kvalitet i barnehage og skole. Derfor er det behov for mer kunnskap om bestemmelsene i lovverket som regulerer ressursinnsats i skole og barnehage.*
- *En mer aktiv bruk av disse bestemmelsene kan være med å sikre elevers rett til en forsvarlig opplæring og et godt læringsmiljø.*

Delte meninger om betydningen av ressurser

 Regjeringen.no

Tema ▼ Dokument ▼ Aktuelt ▼ Departement ▼ Regjering ▼

Du er her: [Forsiden](#) • [Dokument](#) • [Rapporter og planer](#) • [Analyser](#) • [Myten om pengenes makt](#) [Del/tips](#) [Skriv ut](#)

Myten om pengenes makt

Analyser

Artikkel | Sist oppdatert: 04.11.2013

Økte økonomiske ressurser fører ikke automatisk til bedre skoleresultater. Det finnes mange slags ressurser, og staten har ikke styringen over de viktigste.

Økte økonomiske ressurser fører ikke automatisk til bedre skoleresultater. Det finnes mange slags ressurser, og staten har ikke styringen over de viktigste.

En vanlig oppfatning blant utdanningsforskere er at mer penger ikke fører til bedre skoleresultater, i hvert fall ikke automatisk. Den amerikanske skoleforskeren Norton Grubb mener at denne konklusjonen er rimelig, men fremholder at ressursbegrepet må utvides. Han antar at ressurser er viktig for mange typer skoleresultater, men at betingelsene for effektiv bruk av ressurser lokalt må spesifiseres tydeligere. For å bidra til dette skiller han mellom fire former for ressurser i skolesektoren:

- Enkle ressurser: lærertetthet/klassestørrelse, timetallsnivå/fordeling og læreres erfaring og formelle utdanning og kompetanse
- Sammensatte (compound) ressurser: organisatoriske tiltak, læreres planleggingstid av undervisningen og lærere som underviser i fag som

Kunnskapsdepartementet

TEMA

Skole og videregående opplæring

Kvalitet vs. kvantitet?

Aftenposten

A-magasinet Osloby Sport Meninger

Bli abonnent Meny

Norge

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen (H) vil heller sette lærerne på skolebenken.

FOTO: Cornelius Poppe/Scanpix

Røe Isaksen ønsker flinkere - ikke flere - lærere

Målstyring

- Økt oppmerksomhet på målbare resultater i skolen:
 - Internasjonale komparative undersøkelser
 - Skolebidragsindikatorer m.a.
 - Tester og kartlegginger
 - publisering av resultater
 - rangering av skoler og kommuner

Samfunnsmandatet

- Skolen skal:
 - verne om kunnskap og kultur
 - være identitetsskapende og hjelpe elevene i deres utvikling
 - ha et produktivt siktemål ved å gjøre elevene til gagnlige og selvstendige mennesker
 - skape likhet og likeverd

UDF om ressurser og resultater

- *«Vi skal vise sammenhengen mellom rammevilkår, pedagogisk arbeid og barnehagebarn og elevers læring, utvikling og danning. Dette skal være til hjelp i vårt politiske påvirkningsarbeid og en støtte i lokale diskusjoner om kvalitet»*

Tema

- Hvorfor vi skal interessere oss for budsjett og økonomi
- **Lovregulering og finansiering av kommunene, barnehagene og skolene**
- Hvordan påvirke prioriteringene lokalt
 - relevant informasjon og tallmateriale

Styring av barnehage- og skolesektoren

- Rammestyring:
 - både når det gjelder lov- og regelverk og finansiering
- Økt handlingsrom for barnehage- og skoleeier
 - forsvarlig, hensiktsmessig etc.
- Lokale tillitsvalgtes betydning stadig mer sentral

Bestemmelser som styrer ressurser

- Gradvis nedjustering av styring med skolens forvaltning av ressurser
 - f.eks. fjerning av klassesdelingstallene
- Økt bruk begreper som nødvendig, tilfredsstillende, forsvarlig og tilstrekkelig i lov- og regelverk
- Bemannings- og pedagognorm i barnehageloven
- Minstenorm for lærertetthet

Finansiering av barnehage og skole

- Finansieres i hovedsak gjennom frie inntekter
 - noen statlige øremerkede tilskuddsordningen
- Frie inntekter = rammetilskudd + skatteinntekter
 - Utgjør om lag 80 % av kommunenes samlede inntekter
- Rammetilskuddet til kommunene fordeles gjennom inntektssystemet

Sentrale føringer for sum overføringer

- Økte overføringer fra staten er i all hovedsak begrunnet i:
 - Befolkningsvekst (2-5 år for bhg, 6-15 år for grunnskolen)
 - Oppgaveendringer
 - Lønns- og prisvekst
- Elevantviklingen og oppgaveendringer er viktig å følge med på

Innlemminger og korreksjoner

	Kap. 571 Rammetilskot til kommunar	Kap. 572 Rammetilskot til fylkeskommunar
Innlemmingar		
Augeblikkeleg hjelp, døgnopphald	1 206 600	0
Korreksjonar		
Valkort, heilårseffekt	9 243	0
Auka makspris foreldrebetaling barnehage, heilårseffekt	-134 640	0
Nasjonalt minstekrav foreldrebetaling barnehage, heilårseffekt	160 220	0
Adopsjonsutreiing i barnevernet, heilårseffekt	-514	0
Brukarstyrt personleg assistanse, heilårseffekt	205 400	0
Gratis kjernetid i barnehage, heilårseffekt	54 000	0
Adm. utgifter, innføring nasj. minstekrav foreldrebetaling barnehage	-42 834	0
Representantskapsforslag om auka norsk innsats ifm.krisa i Syria	7 300	0
Likeverdig behandling, kommunale/private barnehagar	180 000	0
Endring finansiering av ikkje-kommunale barnehagar	-338 000	0
Ny naturfagstime	77 600	0
Overføring av skatteinnkrevjingsfunksjon til staten	-630 000	0
Omdisponering til valarbeidet, kap. 578.01	-66 719	0
Nynorskprisen, omdisponering til Kulturdepartementet	-100	0
Innovasjon – omdisponering til Difi	-2 500	0
IKT-modernisering i Husbanken (SIKT)	-11 200	0
Forsøk med ny oppgåvefordeling i barnevernet	247 600	0
Statlege og private skular, auke i elevtal	-109 000	-50 400
Kompensasjon for avgiftsauke på CO ₂ , heilårseffekt	0	1 000
Lærlingtilskot, heilårseffekt	0	24 450
Lærlingtilskot, auke i 2016	0	50 000
Økt mva. transportsektoren (2 pst. poeng)	0	142 000
Vegbruksavgift på gass	0	90 000
Sum innlemmingar og korreksjonar	812 457	257 050

Store forskjeller i ressursbruk

- Ressursbruken per barn og elever varierer fra under 140 000 kr i noen kommuner, til over 240 000 kr per barn i andre
- Mye skyldes strukturen og sammensetning av barne- og elevgruppene, bosettingsmønster og kommunestørrelse
- Politisk prioritering i kommunen er også en viktig årsak – dette siste kan tillitsvalgte påvirke

Utdanningsforbundets politikk

- Norm for bemannings- og pedagogtetthet i barnehagen
- Norm for lærertetthet i skolen
 - vil binde ressurser til barnehagene og skolene
 - redusere det lokale handlingsrommet

Tema

- Hvorfor vi skal interessere oss for budsjett og økonomi
- Lovregulering og finansiering av kommunene, barnehagene og skolene
- **Hvordan påvirke prioriteringene lokalt**

Tillitsvalgte skal tas med på råd

- Hovedavtalen i KS – del B, § 3-1:
 - Både den ordinære budsjettprosessen og endringer i ressursfordelingsmodeller, er saker som omfattes av § 3-1 og hvor det er viktig med tidlig og regelmessig innflytelse

Tillitsvalgtes rolle

- Rollen mer sentral i takt med økende lokalt handlingsrom
- Følge opp sentrale budsjettdokumenter lokalt
- Opptre som «tilsynsmann» for egen arbeidsplass/sector
- Påpek mangler ved kommunens rolle som:
 - Eier
 - Tilsynsorgan
 - Bevilgende myndighet
- Synliggjør konsekvensene for din arbeidsplass/sector

Bruk lov- og regelverket

- Bemanningsnorm, norm for pedagogtetthet og minstenorm for lærertetthet sentrale ressursbestemmelser i lovverkene
- Store muligheter også innenfor andre bestemmelser
- Opplæringsloven § 8-2 om forsvarlig gruppestørrelse
 - hva er forsvarlig gruppestørrelse?
 - Opplæringsloven § 9a om elevenes fysiske og psykososiale miljø

Grunnleggende problemstillinger

- Gir barnehage- og skolebudsjettet rom for en drift som er innenfor gjeldende lov- og regelverk?
- Gir skolebudsjettet handlingsrom for den enkelte skole til å tilby lovpålagt tilpasset undervisning og spesialundervisning?
- En god ressursfordelingsmodell fordeler midlene på en slik måte at barnehagene og skolene tilpasser sin aktivitet til dagens barne- og elevtall og i tiden som kommer

Ressurshefte for tillitsvalgte

Ressursanalyse og budsjettinnflytelse
– tillitsvalgtes arbeid med kommunebudsjettene

